

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
20.01.2019

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду
Волковицької Наталі Олександрівни
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про члена Вищої ради правосуддя **Волковицьку Наталю Олександрівну** (далі – Кандидат), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Кандидат допускала дії, бездіяльність, ухвалювала рішення, обумовлені політичними мотивами, корпоративною солідарністю, маніпулюючи обставинами чи законодавством. Кандидат покривала недоброчесну та неетичну поведінку колег, нехтуючи відповідальністю не лише за свою поведінку, а за діяльність системи правосуддя загалом.

(підпункт 1.8 п. 1, підпункт 4.13 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Як член Вищої ради правосуддя, Кандидат брала участь у розгляді справ відповідно до Закону «Про відновлення довіри до судової влади» щодо суддів, які ухвалювали рішення щодо учасників акцій протестів під час Революції Гідності (далі - судді Майдану).

Як вказано у [Висновку](#) Громадської ради доброчесності від 20.04.2017 щодо Лесько А.О. “ці справи мають надзвичайно важливе суспільне значення, завжди викликають великий інтерес у громадськості та засобів масової інформації, а тому процес і результат їх розгляду має значний вплив на відновлення довіри суспільства до судової влади. З огляду на це, а також, відповідно до Кодексу суддівської етики Кандидат повинна усвідомлювати значимість своєї місії, метою якої є зміцнення та підтримки довіри суспільства до судової влади.

Однією з головних функцій ВРП є формування справді незалежного судового корпусу, вільного від будь-якого впливу. Рішення суддів Майдану у часи Революції гідності засвідчують, що судді перебували під дією впливу та прямих вказівок з боку органів влади. Ми переконані, що масове і системне нехтування понад 300 суддями Майдану фундаментальними правами людини та Конституцією були зумовлені не недостатньою кваліфікацією суддів, а саме дією цих незаконних впливів. Тому, при розгляді справ щодо суддів Майдану суспільство очікує покарання не лише суддів, які безпосередньо виносили очевидно свавільні і неправосудні рішення, але і виявлення причин, які до цього призвели, а також встановлення і покарання осіб, які впливали на суддів та використовували їх як механізми впливу на учасників акцій протестів. Про це, зокрема, прямо заявляли Родичі Героїв Небесної Сотні, а також потерпілі на Майдані у своїх відкритих зверненнях ... . Громадська рада доброчесності також переконана, що лише виявлення та реальне покарання осіб, винних у наданні незаконних вказівок та тиску на суддів з боку осіб, наділених владними повноваженнями, може змінити існуючі практики використання суддів в незаконних цілях.

На необхідність досліджувати факти, які свідчать про ймовірний вплив на суддів, зверталось увагу і у [Звіті](#) за результатами громадського моніторингу перевірки суддів, які приймали рішення про обмеження прав громадян під час Євромайдану, проведеного Групою громадського спостереження «Озон» у листопаді 2015 – березні 2016 року”.

[Статистичним дослідженням](#) судових рішень встановлений особливий підхід суддів саме до справ за участю учасників акцій протестів та різку зміну підходу до вирішення справ. Причина такої аномалії мала би стати предметом дослідження Вищої ради правосуддя.

Про вплив на суддів під час Революції Гідності з метою ухвалення неправосудних рішень свідчать чимало фактів. Зокрема, відомо, що у рамках [кримінальних проваджень](#), які розслідуються Генеральною та регіональними прокуратурами, встановлено факти впливу на голів судів з боку керівництва Адміністрації Президента, голів суду, [втручання](#) в автоматизовану систему документообігу справ. Про такий вплив, і показання члена Вищої ради правосуддя Ірини Мамонтової зазначено у [Висновку](#) Громадської ради доброчесності від 17 липня 2018 року щодо Дев'ятка В.В.. Кандидат входила до складу Вищої ради правосуддя при розгляді скарги Дев'ятка В.В. на рішення Першої дисциплінарної палати ВРП щодо відмови у притягненні його до відповідальності у зв'язку із пропуском строку. Відповідно до [Рішення ВРП від 14.11.2017](#) скарга Дев'ятка В.В. була задоволена. Вища рада правосуддя визнала, що порушення, які допустив Дев'ятко В.В. не є істотними. При цьому Вища рада правосуддя проігнорувала клопотання представника скаржників про виклик для надання пояснень про факти тиску на колишнього голову Оболонського районного суду м.Києва та діючого члена ВРП Ірину Мамонтову. Цим самим Вища рада правосуддя ухилилась від дослідження питання про вплив на в.о. голови суду Дев'ятка В.В. з боку адміністрації Президента Януковича та не встановила причин та мотивів порушень, які допустив Дев'ятко В.В. при розгляді справ щодо

учасників Революції Гідності. Окремої думки Кандидат у цій справі не висловлювала, а отже, погодилась з таким рішенням Вищої ради правосуддя.

Громадська рада доброчесності зверталась до Вищої ради правосуддя з [відкритим листом](#) із закликом належно досліджувати та реагувати на факти неправомірного впливу на суддів Майдану.

Перебуваючи на посаді члена Вищої ради правосуддя, Кандидат не лише не доклала зусиль для дослідження цих фактів з метою викриття незаконного впливу в рамках дисциплінарних проваджень щодо конкретних суддів та при здійсненні інших повноважень, але й причетна до прийняття рішень, які під кутом зору стороннього спостерігача обумовлені корпоративною солідарністю та сприяли ухиленню суддів, які ухвалювали очевидно свавільні рішення, від відповідальності.

Так, Кандидат була доповідачем у справі № 914/2дп/15-17 щодо судді апеляційного суду Київської області Гриненка О.І., яка розглядалась на підставі пункту 4 частини першої статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні». Апеляційний суд Київської області у складі судді Гриненко О.І. розглянув апеляційну скаргу на [Постанову](#) Броварського районного суду Київської області від 16 січня 2014 року у справі № 361/84/14-п, якою Крулько І.В. притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді позбавлення права керувати транспортними засобами строком на 4 місяці. Підставою притягнення до відповідальності була начебто відмова зупинитись на вимогу інспектора ДАІ про зупинку під час поїздки 29.12.13 до Межигір'я. Хоча Крулько І.В. надала докази, що того дня вона перебувала в місті Черкаси і не могла перебувати в Києві, де її нібито зупиняв співробітник ДАІ. А у день складання протоколу її взагалі не було в Україні. Автомобілем користувалась інша особа, про що були надані відповідні документи. Проте [Постановою від 13.02.2014](#) Гриненко О.І. залишив постанову суду у силі, зменшивши тільки строк позбавлення керування транспортними засобами з 4 на 3 місяці. Тобто І.В.Крулько покарали лише за те, що вона є власником автомобіля, який зафіксували біля Межигір'я у час акції протесту.

Прокуратурою [встановлено](#), що документи, на підставі яких власників авто, що були зафіксовані під час поїздки до Межигір'я Віктора Януковича 29.12.2013 притягували до відповідальності, були сфальшовані, а дії правоохоронців та суддів були переслідуванням учасників Революції Гідності. Окрім того, відповідно до тверджень колишнього заступника голови Апеляційного суду Київської області Шевченка О.В., на суддів цього суду чинився тиск, а сам Гриненко О.І. "[призначений Портновим](#)".

Будучи доповідачем у справі щодо судді Гриненка О.І., Кандидат підготувала висновок про відсутність підстав для відкриття дисциплінарної справи. [Ухвалою 24.04.2017](#) Друга дисциплінарна палата ВРП встановила наявність порушень у діях Гриненка О.І., однак у зв'язку з пропуском строку притягнення судді до відповідальності відмовила у відкритті дисциплінарної справи. Звертаємо увагу, до справу було передано Кандидату 16.05.2016, але була розглянута аж 24.04.2017, тобто поза межами строку притягнення судді до відповідальності.

Також Кандидат приймала рішення щодо судді Окружного адміністративного суду м. Києва Аблова Є.В., який 09.12.13 ухвалив очевидно свавільні [Постанову](#) та [Ухвалу про забезпечення позову](#) у справі № 826/19488/13-а. Цими рішеннями правоохоронні органи фактично було зобов'язано розігнати Майдан для того, щоб забезпечити права громадян на вільне пересування на вулицях. Спроба такого розгону відбулась [у ніч з 10 на 11.12.2013](#). ухвалені ці рішення були у рекордно швидкі строки (впродовж одного дня). Окрім того, були й інші порушення. Доповідач у справі Бойко А.М. запропонував винести рішення про внесення подання про звільнення судді Аблова Є.В. Однак Друга дисциплінарна палата у складі Малашенкової Т.М., Артеменка І.А., Нежури В.А. та Кандидата прийняли [рішення від 15.05.2017](#), яким відмовили у притягненні судді Окружного адміністративного суду міста Києва Аблова Є.В. до дисциплінарної відповідальності.

Кандидат також брала участь у прийнятті рішень щодо відмови у притягненні до відповідальності інших суддів Майдану (неповний перелік):

- судді Дніпровського районного суду м.Києва Чауса М.О. ([Рішення ВРЮ від 18.02.2016](#))

- голови Дніпровського районного суду м.Києва Ластовки Н.Д. ([Рішення ВРП від 30.01.2018](#)).

- судді Окружного адміністративного суду м.Києва Саніна Б.В., суддів Київського апеляційного адміністративного суду Лічевецького І.О. та Мельничука В.П. ([Рішення ВРЮ від 14.04.2016](#))

- судді Шевченківського районного суду м.Києва Бугіля В.В. ([Рішення ВРЮ від 17.12.2015](#))

- судді Подільського районного суду м.Києва Захарчук С.С. ([Рішення ВРЮ від 28.01.2016](#))

- судді Солом'янського районного суду м.Києва Кушнір С.І ([Рішення Другої дисциплінарної палати ВРП від 03.04.2017](#))

- судді Голосіївського районного суду м.Києва Валігури Д.М. ([Рішення ВРП від 28.11.2017](#))

- суддів Тернопільського окружного адміністративного суду Білоус І. О., Мірінович У.А., Чепенюк О.В ([Рішення ВРЮ від 27.09.2016](#)).

Звертаємо також увагу на те, що значна кількість рішень про відмову у притягненні суддів Майдану до відповідальності обумовлені пропуском відповідних строків. Це свідчить, що ВРП в цілому, і Кандидат, зокрема, несвоєчасно розглянула значну частину скарг, попри те, що ці справи мають значну суспільну вагу та істотно впливають на довіру суспільства до правосуддя.

Кандидат причетна до ухвалення незаконних рішень Вищої ради правосуддя, що з боку громадськості небезпідставно сприймаються як переслідування суддів, які своїми рішеннями чи діями виступили проти негативних явищ у судовій системі:

- [Рішення ВРП від 15.03.2018](#) “Про залишення без змін рішення Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя від 7 грудня 2017 року №

3942/1дп/15-17 про притягнення судді Галицького районного суду міста Львова Радченка В.Є. до дисциплінарної відповідальності”.

Цим рішенням було притягнуто до відповідальності суддю Радченка В.Є. за винесення ухвали про надання дозволу детективам НАБУ провести обшук у голови Окружного адміністративного суду м.Києва Вовка П.В.. Ця подія отримала широкий розголос та до неї була прикута суспільна увага. Рада громадського контролю при НАБУ [назвала](#) такі дії ВРП тиском на суддю.

[Рішенням Великої Палати Верховного Суду від 14.06.2018](#) у справі № 11-386сап18 це рішення ВРП було скасоване як незаконне та необґрунтоване.

- [Рішення ВРП від 02.06.2018](#) “Про залишення без змін рішення Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя від 23 травня 2018 року № 1467/3дп/15-18 про притягнення судді Октябрського районного суду міста Полтави Гольник Л.В. до дисциплінарної відповідальності”.

Цим рішенням притягнуто до відповідальності суддю Гольник Л.В., яка є відомим в Україні та [за її межами](#) викривачем корупції, за що зазнає системного та триваючого переслідування з боку голови Октябрського районного суду м. Полтави Струкова О.М. та його оточення. Відповідно до міжнародного права та українського законодавства викривачі не можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності. Окрім того, це рішення позбавило можливість Гольник Л.В. взяти участь у конкурсі до Вищого антикорупційного суду.

Рішення ВРП від 02.08.2018 було визнано незаконним і скасоване рішенням [Великої Палати Верховного Суду від 17.01.2019](#).

2. Кандидат на посаду судді допускала дії або бездіяльність, що призвело до розподілу справ у суді з порушенням принципу випадковості при використанні автоматизованої системи, або іншим чином втручалась в автоматизований розподіл справ. Кандидат на посаду судді не реагувала на відомі їй випадки недоброчесної або неетичної поведінки колег, покривала таку поведінку або відомі їй факти протиправної діяльності суддів, працівників суду, нехтуючи відповідальністю не лише за свою поведінку, а за діяльність системи правосуддя загалом.

(підпункт 1.7. та 4.13 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Генеральна прокуратура України здійснює досудове розслідування за підозрою колишнього Голови Вищого господарського суду України Татькова В.І., його колишнього заступника Ємельянова А.С. та колишнього головного спеціаліста канцелярії (на правах відділу) управління документального забезпечення Вищого господарського суду України Катасонової Є.Б. у вчиненні злочинів проти правосуддя – втручання в діяльність судових органів та незаконне втручання в роботу

автоматизованої системи документообігу суду, тобто у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 376, ч. 2 ст. 376-1 КК України.

Кримінальне провадження почато за фактом здійснення вищими посадовими особами Вищого господарського суду України систематичних втручань в автоматизовану систему документообігу суду.

Слідством встановлено, що відповідно до рішення зборів суддів суду від 15.12.2010 в порушення принципів роботи автоматизованої системи документообігу суду у суді було впроваджено 45 спеціалізацій суддів. При цьому значна кількість спеціалізацій мали штучний характер та фактично дублювалися. Штучне створення тотожних спеціалізацій суддів, у 23 з яких визначено лише одного суддю, дало можливість керівництву Вищого господарського суду України здійснювати контроль за розподілом окремих судових справ (заяв) між судьями та призначати конкретного суддю фактично з розгляду визначеної справи (заяви), унеможливило участь інших суддів у розгляді таких справ і перешкодило таким чином належному виконанню ними своїх службових обов'язків, а також позбавило суб'єктів господарювання права на справедливий розгляд справи незалежним і безстороннім судом, установленим законом.

З участі Кандидата у зборах суддів, якими визначалися “спеціалізації”, очевидною є участь Кандидата як у реалізації цієї практики, так і мовчазного її толерування.

Громадська рада доброчесності не робить стверджувальних висновків про причетність Кандидата до зазначених злочинів, що розслідуються. Проте наявна інформація з кримінального провадження дає обґрунтовані підстави вважати, що ним встановлені факти тривалого існування в Вищому господарському суді України негативної неформальної практики щодо організації розподілу справ. Така практика мала можливість утвердитися в Вищому господарському суді України лише за активної чи мовчазної згоди з нею суддів цього суду з нехтуванням принципу незалежності судді.

Призначення будь-якої особи на посаду судді має відбуватися з урахуванням її минулої професійної діяльності та того, як вплине перебування цієї людини на посаді судді на суспільну довіру до суду.

Підтримання високих стандартів поведінки вимагає від суддів уникнення створення враження неналежної поведінки, як професійної, так і особистої. Суддя має усвідомлювати, що він представляє судову владу держави, та не допускати зі свого боку поведінки, що може зашкодити авторитету суду.

Суддя повинен бути не тільки реально вільним від будь-якого невідповідного зв'язку, упередженості або впливу, але він повинен бути вільним від цього і в очах розумного спостерігача. В іншому випадку довіра до судової влади буде підірвана.

Громадська рада доброчесності не виявила інформації, що Кандидат вчиняв активні дії з метою недопущення чи припинення системного незаконного впливу на процеси розподілу справ, хоча це було б тією поведінкою, яка б відповідала етичним стандартам.

Координатор
Громадської ради доброчесності
підписом)

(підписано електронним цифровим

Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

20.01.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 11-ма голосами з 16 голосів членів Ради. Маселко Роман, Савчук Андрій, Смалюк Роман, Шепель Тарас заявили самовідвід.

У голосуванні взяли участь 11 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Куйбіда Роман
- 5) Кулібаба Андрій
- 6) Марчук Антон
- 7) Моторевська Євгенія
- 8) Остапенко Дмитро
- 9) Стригун Дмитро
- 10) Соколенко Наталія
- 11) Сухоставець Роман

Координатор
Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)